

Жывое слова на мове маёй

Вынікі конкурсу творчых работ

Конкурс да 85-годдзя з дня нараджэння народнага паэта Беларусі Рыгора Барадуліна арганізавала і правяла Нацыянальная бібліятэка Беларусі пры інфармацыйнай падтрымцы часопіса “Выхаванне і дадатковая адукацыя”. Удзельнікамі сталі вучні IV—XI класаў з усёй краіны. Кожны прапанаваў дзве творчыя работы: мастацкі аздоблены плакат з цытатай славутага майстра слова і невялікае эсэ з тлумачэннем, чаму менавіта гэта цытата была абрана.

Конкурс даў магчымасць юным чытачам яшчэ раз далучыцца да багатай творчай спадчыны Рыгора Барадуліна — глыбока нацыянальнай, патрыятычнай, пранікнёнай і вельмі шчырай. І кожны змог знайсці ў ёй тыя радкі, якія выклікалі найбольшы водгалас у сэрцы. Журы было вельмі складана абраць пераможцаў, бо кожная работа была ўнікальнай, у кожнай змяшчалася часцінка дзіцячай душы, асветленай словамі творцы.

Праведзены конкурс паказаў, што сучасным дзецям цікавая нацыянальная паэзія, яны адчуваюць глыбіню мастацкага вобразу, створанага на роднай мове, імкнуцца выказаць сябе, свае пачуцці ва ўласных тэкстах па-беларуску.

Рэдакцыя часопіса з задавальненнем знаёмілася з работамі, дасланымі на конкурс. Усе іх аўтары будуць адзначаны памятнымі дыпламамі. Дзясятка лепшых — спецыяльнымі прызамі. А тройка пераможцаў — галоўнымі прызамі і ганаровымі дыпламамі.

Віншваем усіх, хто меў дачыненне да гэтага творчага праекту і атрымаў сапраўднае задавальненне ад слова майстра і свежага прачытання яго нашымі дзецьмі — таленавітымі, удумлівымі, нязмушанымі.

З радасцю прадстаўляем пераможцаў, якіх назвала кампетэнтнае журы, і іх творчыя работы. Плакаты прадстаўлены на КАЛЯРОВАЙ УКЛАДЦЫ часопіса.

1-е месца

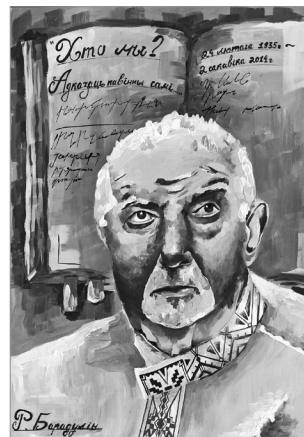
**ДАР'Я
ГРАМАКОЎСКАЯ**

СШ № 31
г. Брэста,
9 “Б” клас

“Хто мы? Адказаць павінны самі...”

Што ў жыцці галоўнае?.. Мы ўсе спышаемся ў пошуках сваёй папараць-кветкі, спадзеючыся на поспех і абавязковую ўдачу. Пры гэтым часта забываемся на спрадвечныя маральныя ісціны. Шаноўнае спадарства, давайце на хвілінку прыпынімся і паспрабуем адказаць на кароценькае пытанне: “Хто мы?”.

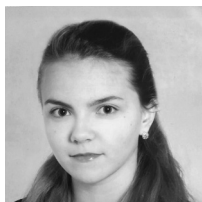
Я нарадзілася, жыву і вучуся ў горадзе Брэсце. Гэта мой дом, мая Радзіма. Дакладней — гэта блакіт неба і квецень лугоў, казачнасць бароў і пах хлеба, дыханне навальніц і плач перапёлка, бацькава патрабавальнасць і матчына лагоднасць. Гэтымі словамі можна ахарактарызаваць усю нашу краіну, дапоўніўшы мноствам азёр і яркай зелянінай дрэў. Наша Беларусь такая светлая, чыстая, прывабная, аблашчаная цёплымі сонечнымі промнямі, амытая ранішняй расой, апетая матчынымі песнямі-кальханкамі. Калі моладзь навучыцца слухаць час, дыханне сваёй зямлі так, каб яны краналі струны свядомасці, тады адкрыецца разуменне сэнсу жыцця, значэння для кожнага з нас слова Бацькаўшчына. І на барадулінаўскае пытанне “Хто мы?” адказ будзе імгненны: “Мы — беларусы, нашчадкі свайго народа, годныя сваіх дзядоў і прадзедаў, здольныя працягваць традыцыі продкаў”. А значыць, “зробіцца род наш відушчым”.

2-е месца

АЛЕНА КІР'ЯНАВА
(малюнак)

МАРЫЯ ЦІХАМІРАВА
(тэкст)

СШ № 22
г. Брэста,
11 "А" клас

**"Хто скупа сее, той скупа збірае,
хто шчодрэ сее, шчодрэ збірае..."**

Спрадвеку чалавек спрабаваў з мноства разнастайных заканамернасцей вывесці ўніверсальныя законы быцця. Спачатку гэта былі асобныя назіранні, потым — правераныя прыкметы, затым — народная мудрасць. Адным з такіх універсальных законаў з'яўляецца закон прычыны і выніку. Ён гаворыць, што ў кожнай прычыны ёсць свае наступствы, а ў кожнага наступства ёсць свая прычына. Гэты закон праяўляецца ў многіх аспектах — ад чалавечых узаемаадносін, дзе працуе аксіёма "Стаўся да другіх так, як хочаш, каб ставіліся да цябе", да першага закона тэрмадынамікі.

Вытокі закона прычыны і выніку сустракаем мы ў фальклоры: "Як гукнеш, так і адгукнешца", "Пажыві для людзей — пажывуць і для цябе", "Чаго сам сабе не зычыш, таго другому не рабі", "Зробіш людзям дабро — і табе адгодзяць". Упершыню прыказкі і прымаўкі чалавек чуе і вучыцца разумець яшчэ ў дзяцінстве ад сваіх бацькоў, у сям'і. На працягу ўсяго жыцця пераконваецца ў непарушнасці маральных законаў, выведзеных народам, дабаўляе да іх нешта сваё, грунтуецца на ўласным жыццёвым вопыце.

Упэўнена, што адным з мудрацоў нашага народа можна назваць паэта Рыгора Барадзіліна. Уся ягоная творчасць ад Радзімы, ад народа, ад маці. Колькі твораў прысвяціў ім мастак слова! І ў кожным — пашана і гонар, замілаванне і любоў. Няшмат у нашай літаратуры твораў, якія напісалі столькі вершаў, прысвечаных матулі. Гэтую сувязь паэт лічыў непарыўнай, а маці — галоўным чалавекам у жыцці. Мабыць, таму і з'явіўся ў 1995 годзе зборнік "Евангелле ад мамы", гэты заповіт нам ад сям'і Барадзіліных.

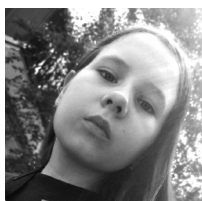
Чаму Евангелле? Магчыма таму, што некалі апостал Матфей выклаў у ім Нагорную казань Хрыста — кодэкс маралі, вышэй за які чалавецтва нічога пакуль не прыдумала. Менавіта тут мы можам сустрэць і так званае Залатое Правіла. А можа таму, што Біблія, у якую ўваходзіць і названае Евангелле, — кніга пра свет, першаасновы быцця, вышэйшыя жыццёвыя каштоўнасці.

Акуліна Андрэеўна Барадзіліна сыпала прымаўкі як з мяшка. Яе багатая мова стала асновай і ўзорам для будучага паэта. Яна выходзіла сына, кіруючыся тымі нормамі народнай мудрасці, якія мы і сёння можам убачыць у прыказках. На працягу ўсяго жыцця Рыгор Барадзілін звяртаўся да іх, прыгадвае іх ён і ў зборніку "Евангелле ад мамы": "На няма й суда няма", "Хто шануе вусны свае, той душу сваю зберагае", "Перавысіць не пніся высі", "Вядома, дома й пекла — рай", "Хто скупа сее, той скупа жне, хто шчодрэ сее, шчодрэ збірае".

І на якой бы ніве мы ні сеялі, ураджай залежыць толькі ад нас. Ці то нашы высілки ў вучобе, ці то ўзаемаадносін з людзьмі, ці то асабісты ўнутраны рост. Кожны атрымае адпаведна намаганням. І тады не шкадуі аб выніках.

3-е месца

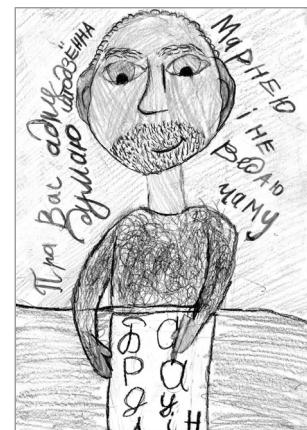
МАРЫЯ КАРАЛЁВА

СШ № 115
г. Мінска,
6 "А" клас

**"Пра Вас адну я думаю штодзённа,
марнею і не ведаю чаму..."**

Ведаецца, я паспрабавала запытацца ў сваіх сябровак: "Што такое каханне?". Ніводная мне не адказала зразумела. Мы яшчэ не адчулі гэтага пачуцця, таму, відаць, не ведаем яго... Але я прачытала верш "Спадарыня", і мне спадабаліся пачуцці аўтара. Для Рыгора Барадзіліна жанчына — гэта Спадарыня жыцця, без яе ён не жыве, сябе не адчувае. Відаць, як кахае аўтар, думкі толькі пра яе. Вочы зіхацяць, поўныя надзеі. Ён чакае. Яна з'яўляецца гаспадыняй ягоных мар. Вось гэта сапраўднае каханне! Без яго не будзе ні вершаў, ні сэнса для далейшага існавання.

Вось так я ўбачыла творцу і проста чалавека — Рыгора Барадзіліна.

Я вырас тут, і край мне гэты любы!

Распрацоўка першага ўрока ў навучальным годзе для вучняў IX—XI класаў

Тэматычны плакат змешчаны на КАЛЯРОВАЙ УКЛАДЦЫ часопіса.

Мэта і задачы: фарміраваць у навучэнцаў пачуццё гонару за родную краіну на аснове асэнсавання яе гістарычнага мінулага і сучаснай сітуацыі развіцця; развіваць круггляд, здольнасць аналізаваць інфармацыю і рабіць высновы, абгрунтаваць свой пункт гледжання; выхоўваць грамадзянскую адказнасць, ініцыятыўнасць і творчую актыўнасць.

Абсталяванне: камп'ютар, мультымедычны праектар і экран, слайдавая прэзентацыя, музычнае суправаджэнне, Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь, 5 набораў картак для групавой работы, карткі з характарыстыкамі грамадзянскай пазіцыі, афармленне кабінета.

ХОД УРОКА

I. Арганізацыйны пачатак.

Пакуль вучні рассаджваюцца, гучыць песня гурта BEZ BILETA “Мая краіна Беларусь”. На дошцы — назва тэмы ўрока, выявы беларускіх краевідаў.

Настаўнік вітае вучняў, віншуе іх з пачаткам навучальнага года, звяртае ўвагу на тэму першага ўрока.

II. Уступная частка.

Слова педагога:

— У сучасным свеце 194 міжнародна прызнаныя суверэнныя дзяржавы. Сярод іх наша Радзіма — Рэспубліка Беларусь. Беларусы стварылі ў поўным сэнсе незалежную нацыянальную дзяржаву ў 1991 годзе. Шлях да яе быў доўгім і надзвычай складаным. Вы ведаеце пра яго з урокаў гісторыі.

Сучасныя беларусы атрымалі ад сваіх продкаў найперш імя, якім можна ганарыцца. Увесь свет ведае беларусаў як паважлівых, мірных, разумных і добрасумленных людзей. “Мы, беларусы — мірныя людзі”, — менавіта гэтымі словамі пачынаецца наш гімн. Сапраўды, за ўвесь гістарычны перыяд развіцця нашай краіны мы зведалі шмат войнаў, але ніколі не выступалі ў ролі агрэса-

ра, заўсёды баранілі сваю зямлю, сваю Бацькаўшчыну.

Сёння наша дзяржава перажывае няпросты час, калі людзі знаходзяцца ў пошуку далейшых шляхоў развіцця краіны. І гэта заканамерны працэс. Беларускае грамадства павінна бесперапынна развівацца. Без гэтага яно рызыкуе згубіцца ў бурлівым патоку гісторыі. І развівацца нам трэба, зберагаючы сваю нацыянальную самабытнасць, захоўваючы пераемнасць у сацыяльным развіцці, спалучаючы найноўшыя дасягненні навукі і культуры з традыцыйнымі для беларусаў ідэаламі і каштоўнасцямі.

III. Асноўная частка.

Праблемная гутарка

Педагог задае пытанне для абмеркавання:

- Якія, на вашу думку, **ідэалы і каштоўнасці** ўласцівыя беларускаму народу?

Вучні выказваюць свае меркаванні, на дошцы педагог пазначае названыя варыянты. Затым дэманструецца слайд:

ДУХОЎНЫЯ КАШТОЎНАСЦІ
БЕЛАРУСАЎ

РЫСЫ НАЦЫЯНАЛЬНАГА
ХАРАКТАРУ

Радзіма	Патрыятызм
Свабода	Свабодалюбства, мужнасць
Мір	Памяркоўнасць, міралюбнасць
Сям'я	Дабрыня, сціпласць, павага да старэйшых
Справядлівасць	Паважлівае стаўленне да закону
Стваральная праца	Працавітасць, вытрымка
Грамада	Ветлівасць, гасціннасць, дасціпнасць
Еднасць з прыродай	Адказнасць, надзейнасць

Вучні параўноўваюць тое, што назвалі самі, са зместам слайда.

Адказваюць на пытанні:

- Ці адпавядае ваша ўспрыманне духоўных каштоўнасцей свайго народа агульнапрынятаму?
- Уладзімір Караткевіч назваў Беларусь “краем раскрытых душ і дзвярэй”. Ці згодныя вы з такім пазытычным вобразам?

Настаўнік адзначае:

— Беларусь — гэта не толькі людзі, якія тут жывуць, але і сама гэта зямля з яе багаццямі і дзяржаўны лад, створаны супольна для вызначэння формы арганізацыі грамадства.

Беларускае грамадства аб’яднанае **Асноўным Законам** — Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь. У ёй запісаны галоўныя прыкметы, можна нават сказаць, базавыя настройкі нашай дзяржавы.

Педагог паказвае Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь. Затым дэманструюцца слайды з наступнымі сцвярджэннямі:

Канстытуцыя аб’яўляе вышэйшай каштоўнасцю чалавека і яго жыццё.

Канстытуцыя называе народ як адзіную крыніцу дзяржаўнай улады і носьбіта суверэнітэту краіны.

Канстытуцыя вызначае форму дзяржаўнага ладу, мадэль дзяржаўнай улады.

Канстытуцыя ўстанаўлівае прынцыпы выбарчай сістэмы.

Канстытуцыя замацоўвае правы і абавязкі грамадзян.

Кожнае сцвярджэнне педагог каментуе, прапануе вучням выказаць сваё разуменне гэтых тэзісаў. Тлумачацца асноўныя прыкметы дзяржаўнага ладу Рэспублікі Беларусь (унітарная, дэмакратычная, сацыяльная, прававая дзяржава). Называюцца тры галіны дзяржаўнай улады (заканадаўчая, выканаўчая і судзებная). Прыводзяцца прыклады правоў і абавязкаў грамадзян.

У выніку гутаркі вучні прыходзяць да **ВЫСНОВЫ:** жыццё і дзейнасць сучасных беларусаў вызначаюцца традыцыйнымі духоўнымі ідэаламі, каштоўнасцямі народа і заканадаўствам, якое дзейнічае ў дзяржаве. Асноўны наш закон — Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь. Кожны

грамадзянін павінен ёй падпарадкоўвацца. Духоўныя традыцыі народа і Асноўны Закон дзяржавы вызначаюць цывілізацыйны кірунак развіцця краіны.

Педагог распавядае:

— Моц любой краіны, у тым ліку і Беларусі, вызначаецца комплексам культурных, палітычных і сацыяльна-эканамічных фактараў. Усе яны ствараюць вобраз краіны на міжнароднай арэне, уплываюць на **ўзровень жыцця** людзей.

Пытанне для абмеркавання:

- Якія паказчыкі, на ваш погляд, вызначаюць узровень жыцця ў краіне?

Вучні адказваюць, фарміруюцца наступны спіс:

- ✓ Дэмаграфія і здароўе.
- ✓ Матэрыяльная забяспечанасць.
- ✓ Узровень злачыннасці.
- ✓ Занятасць і беспрацоўе.
- ✓ Узровень адукаванасці.
- ✓ Міграцыйная актыўнасць.

Кожная пазіцыя каментуецца педагогам. Затым настаўнік адзначае, што ў адпаведнасці з Докладам аб развіцці чалавечага патэнцыялу, падрыхтаваным ААН у 2018 годзе, Беларусь займае ў сусветным рэйтынгі 53-е месца сярод 189 краін і ўваходзіць у склад краін з вельмі высокім узроўнем чалавечага развіцця.

Групавая работа

Педагог дае інфармацыю:

— Паказчыкі ўзроўню жыцця залежаць ад развіцця **сацыяльна-эканамічнай сферы** краіны. Галоўнае тут — стваральная праца людзей, якая дазваляе пераўтвараць прыродныя, матэрыяльныя і інтэлектуальныя рэсурсы краіны ў неабходныя для чалавека і грамадства тавары і паслугі.

Беларусь прытрымліваецца мадэлі сацыяльна арыентаванай рыначнай эканомікі. Створана сістэма з 40 сацыяльных стандартаў, якія вызначаюць віды і якасць важнейшых сацыяльных паслуг, прадугледжваецца выплата грашовай дапамогі тым, хто мае ў ёй патрэбу, выплата пенсій.

Вучням прапануецца назваць асноўныя **галіны беларускай эканомікі**. Пасля прапанаваных адказаў педагог адзначае, што папоўніць свае веды па гэтым пытанні можна будзе пры выкананні наступнага задання.

Дзеці ўтвараюць 5 груп. Кожная атрымлівае па тры наборы картак: у першым — назвы галін эканомікі, у другім — выявы, якія ілюструюць іх, у трэцім — факты. Заданне: падабраць да кожнай галіны эканомікі адпаведныя выявы і факты, напісаць на картцы з назвай галіны вядомыя прадпрыемствы.

Могуць атрымацца наступныя сэнсавыя ланцужкі:

1. Назва галіны — прамысловасць.
Выява — трактар “Беларус”, кар’ерны самазвал “БелАЗ”, халадзільнік “Атлант”.
Факт — “Сярод краін СНД на долю Беларусі прыходзіцца 77 % вытворчасці трактароў, 20 % халадзільнікаў і маразільнікаў”.

2. Назва галіны — сельская гаспадарка.
Выява — камбайн на полі, жывёлавод на працоўным месцы.
Факт — “Гэта галіна эканомікі забяспечвае харчовую бяспеку краіны”.

3. Назва галіны — будаўніцтва.
Выява — будуюцца дом.
Факт — “За 2019 год у краіне пабудавана больш за 4 млн кв. м жылля”.

4. Назва галіны — транспарт.
Выява — людзі едуць у метро, аўтамабільная траса.
Факт — “Штогод аўтамабілі перавозяць больш за 170 млн т грузаў”.
Факт — “У Беларусі маецца 8 рачных портаў: у Бабруйску, Брэсце, Гомелі, Мікашэвічах, Магілёве, Мазыры, Пінску, Рэчыцы”.

5. Назва галіны — інфармацыйныя тэхналогіі.
Выява — эмблема мабільнага аператара, ноўтбук.
Факт — “Паслугамі сеткі Інтэрнэт карыстаецца 79,1 % беларусаў”.

6. Назва галіны — гандаль.
Выява — гіпермаркет.
Факт — “Гэтая галіна эканомікі выступае пасрэднікам паміж вытворцай тавара і спажыўцом”.

7. Назва галіны — энергетыка.
Выява — электрастанцыя.
Факт — “Каля 85 % энергарэсурсаў Беларусі імпартаваць”.

8. Назва галіны — жыллёва-камунальная гаспадарка.
Выява — вываз смецця.
Факт — “Гэта галіна падтрымлівае бяспечнае і зручнае пражыванне ў жылых дамах”.

9. Назва галіны — сфера паслуг.
Выява — цырульня, кафэ.
Факт — “У Беларусі павялічваецца колькасць аб’ектаў грамадскага харчавання”.

10. Назва галіны — фінансавая сфера.
Выява — банк, грошы.
Факт — “Беларусбанк” — самы буйны банк нашай краіны”.

Калі заданне выканана, кожная група па чарзе характарызуе адну з галін эканомікі. Усе правяраюць правільнасць складзеных сэнсавых ланцужкоў.

Абавязкова называюцца вядомыя прадпрыемствы краіны, якія працуюць у гэтых галінах эканомікі. Педагогу варта звярнуць увагу вучняў на прадпрыемствы рэгіёну, паказаць іх ролю ў развіцці горада, раёна.

Праблемная гутарка

Педагог звяртаецца да вучняў:

— У кожнай краіны ёсць яшчэ адзін вельмі каштоўны рэсурс — гэта яе моладзь. Калі вам споўнілася 14 гадоў, вы перайшлі ў гэтую важную сацыяльную групу. **Моладзь** — гэта людзі ва ўзросце ад 14 да 31 года. У гэты перыяд жыцця чалавек звычайна атрымлівае адукацыю, спасцігае асновы прафесійнай дзейнасці, утварае сям’ю, вызначаецца з работай і месцам жыхарства. Ён імкнецца знайсці сваё прызначэнне і заняць годнае месца ў грамадстве. Вы зараз у пачатку гэтага цікавага шляху. І кожны з вас павінен усведамляць сваю значнасць для нашай краіны, сваю сацыяльную адказнасць.

Пагадзіцеся, ёсць розніца паміж пазіцыяй фармальнай прыналежнасці да дзяржавы і актыўнай грамадзянскай пазіцыяй. Калі ў краіне нераўнадушных большасць, то яе жыхары з абывакавага “насельніцтва” пераўтвараюцца ў прагрэсіўнае “грамадзянскае грамадства”.

Пытанне для абмеркавання:

■ Як вы вызначылі б паняцце “грамадзянскае грамадства”?

Прапанаваныя адказы дапаўняе настаўнік:

— **Грамадзянскае грамадства** — гэта грамадства ініцыятыўных, адукаваных суграмадзян, якія і разам з дзяржаўнымі органамі ўлады, і незалежна ад іх дзейнічаюць з мэтай паляпшэння жыцця супольнасці.

Затым педагог раздае асобным вучням карткі з характарыстыкамі. Дзеці зачитваюць іх і вызначаюць, ці адносяцца яны да пазіцыі **“актыўны грамадзянін”**. Свой адказ тлумачаць. Калі іншыя вучні маюць адрознае меркаванне, яны яго агучваюць і аргументуюць.

Варыянт характарыстык:

Цікавіцца лёсам краіны, яе будучым, клапоціцца пра яе дабрабыт і росквіт.

Пры неабходнасці паўстане на абарону Айчыны.

Ходзіць у тэатр.

Ведае гісторыю сваёй краіны, таму разумее падзеі цяперашняга часу і бачыць перспектывы ў будучыні.

Смачна гатуе.

Лічыць, што мае сэнс займацца толькі ўласнымі праблемамі.

Выконвае законы дзяржавы.

Крытыкуе тых, хто размаўляе на беларускай мове.

Прымае ўдзел у выбарах.

З'яўляецца ўдзельнікам валанцёрскага руху.

Паважае свой народ.

Не бачыць сэнсу ў вучобе, лічыць, што адукацыя не важная ў сучасным свеце.

Дрэнна арыентуецца ў законах сваёй краіны.

Імкнецца дапамагчы таму, хто аказаўся ў складанай сітуацыі.

Здольны знаходзіць агульную мову з апанентамі, шукаць рашэнні ў самых няпростых абставінах.

Матэрыяльны дабрабыт — асноўная і вызначальная мэта яго жыцця.

Выснова: дзяржава імкнецца падтрымаць моладзь, даць ёй неабходныя магчымасці для развіцця і самарэалізацыі. Ад маладых людзей яна чакае грамадзянскай адказнасці і стваральнай працы для далейшага росквіту краіны.

Галерэя партрэтаў “Славутыя беларусы”

Настаўнік адзначае:

— Застацца ва ўдзячнай памяці свайго народа — што можа быць больш ганаровым для грамадзяніна? І сярод беларусаў нямала тых, чые імёны перадаюцца з пакалення ў пакаленне. Давайце ўгадаем некаторыя з іх як прыклад шчырага служэння сваёй радзіме, сваім ідэалам.

Вучні дзеляцца на дзве каманды. Кожнай па чарзе дэманструецца слайд з партрэтам славутай асобы, трэба назваць яе імя.

Можна ўгадаць наступныя імёны:

- Еўфрасіння Полацкая
- Францыск Скарына
- Усяслаў Чарадзей
- Вітаўт
- Тадэвуш Касцюшка
- Кастусь Каліноўскі
- Міхал Клеафас Агінскі
- Станіслаў Манюшка
- Янка Купала
- Якуб Колас
- Максім Багдановіч
- Алаіза Пашкевіч (Цётка)
- Марк Шагал
- Уладзімір Караткевіч
- Васіль Быкаў
- Рыгор Барадулін
- Міхаіл Савіцкі
- Уладзімір Мулявін
- Ігар Лучанок
- Дар'я Домрачава

IV. Заключная частка.

Слова педагога:

— Я вырас тут, і край мне гэты любы... Любы таму, што тут усё самае блізкае, роднае. Самая прыгожая прырода і самыя добрыя і спагадлівыя людзі. Тут усё разумееш не толькі розумам, але і сэрцам. Давайце зараз шчыра пажадаем усім нам, каб знайшліся ў нас сілы для грамадскай згоды і грамадскай еднасці. Няхай родная Беларусь з гонарам вытрымае ўсе нягоды і паўстане мірнай і шчаслівай.

Завяршаецца ўрок песняй у выкананні З. Вайцюшкевіча на словы У. Караткевіча “Дзе мой край?..”.

Н. М. ЯНУШЭВІЧ,

вядучы рэдактар выдавецтва “Адукацыя і выхаванне”.